

társáról bizonyára sok új vélemény, sok új gondolat fog elhangzani a következő évek, évtizedek és emberöltők folyamán, hiszen az irodalom- és művészettörténet legnagyobb alkotóinak tekintetével minden kor, minden generáció újra szembenéz, s új szépségeket, új értékeket, új jelentésrétegeket fedez fel műveikben.

Egyelőre azonban — úgy tűnik — Genthon István az, aki a legmélyebben látta meg s a legérvényesebben foglalta össze a derkovitsi művészet lényegét: „Derkovits — aki magával ragadó őszinteségű és kivételes kifejezőképességű festő volt — örök titkokra lelt a köznapi jelenetekben. Vászni úgy hatnak, mintha a szegényes enteriőrökön, egyszerű tájakon angyali üdvözetek és passió-jelenetek ködlenének át... Transzcendentális jellegű, áhítatos lelki tartalmú piktúra éledt meg ecsetje nyomán. Festészete — tekintet nélkül tárgyaira — a vallásos művészethez áll a legközelebb...” (Genthon I.: „Az új magyar festőművészet története”, 1935.)

EUGENIO MONTALE KÉT VERSE

A g é n i u s z

IL GENIO

*A g é n i u s z sajnós nem a szájával
beszél.*

*A g é n i u s z pár apró lábnyomot hagy,
mint a nyúl a havon.*

*A g é n i u s z természete: ha fölhagy
a járással, bénaság vesz erőt
minden szerkezeten.*

*Akkor a világ megmeregve várja, hogy
valami nyúl fusson át a valószínűtlen
havazáson.*

*Nem tudja gyors pörgésébe meredve
kibetűzni a nyomokat, miket
olvashatatlanokká
koptatott az idő.*

A m á s i k

L'ALTRO

*Észreveszik-e, nem tudom, de
a Másikkal való minden kereskedésünk
huzamos csalás volt. Leleplezése
inkább lesz kegyelemkérés, mint tiszteletadás.
Nem vagyunk felelősek érte, hogy nem vagyunk ő,
s látszatunk nem az ő bűne vagy érdeme.
Még csak félelem sincs. A flamingó ravaszul
fejét szárnyába dugja s azt hiszi, a vadász
nem látja.*

RÓNAY GYÖRGY fordításai